

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ВІКТОРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА ТОЧИЛІНА

Кажуть, що незамінних людей немає. Але їхню незамінність можна відчутти тільки, коли вони ідуть від нас у небуття...

7 листопада 2013 р. раптово перервався життєвий шлях Віктора Олександровича Точиліна – людини, яка 40 років віддано служила економічній науці, стояла у витоків Інституту економіки та Інституту економіки та прогнозування НАН України, – завідувача відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України", доктора економічних наук, професора, члена редколегії журналу "Економіка і прогнозування". Він пішов із життя у розквіті творчих сил, щойно відзначивши своє 70-річчя.

Віктор Олександрович народився 5 вересня 1943 р. в станиці Шаумяна Георгіївського району Ставропольського краю РФ. Після служби у ракетних військах Радянської Армії у Житомирській області, він пов'язав свою долю з Україною, у 1965 р. вступивши на факультет кібернетики Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка на спеціальність "економічна кібернетика".

Науковою діяльністю Віктор Олександрович Точилін почав займатися ще в студентські роки. У 1967 р. став учасником першої Всесоюзної конференції молодих вчених та аспірантів з проблем економічної кібернетики у м. Москва. Вже під час навчання в університеті виявилися і його організаційні здібності. Він неодноразово очолював студентські будівельні загони, які працювали у тайзі на півночі Росії.

Після закінчення університету Віктор Олександрович Точилін присвятив своє життя науковій діяльності. Понад 40 років його життя були тісно пов'язані з Інститутом економіки АН УРСР, а потім з його правонаступником – ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України". Свій трудовий шлях Віктор Олександрович розпочав із посади молодшого наукового співробітника відділу економічної кібернетики Інституту економіки, а закінчив на посаді завідувача відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків Інституту економіки та прогнозування НАН України. Він пишався приналежністю до наукової школи академіка Олексія Мусійовича Онищенка, який одним із перших у країні почав розвивати напрям економіко-математичного моделювання в економіці сільського господарства. Кандидатська дисертація В.О.Точиліна (захищена у 1976 р.) присвячена використанню економіко-математичних методів в удосконаленні ціноутворення. У 1992 р. він захистив докторську дисертацію на тему "Методологія формування рівноважних цін (на базі розвитку принципу коректності економіко-математичних моделей)". У 1999 р. Віктору Олександровичу було присвоєно вчене звання професора.

В.О.Точилін став засновником наукової школи з моделювання організаційних структур та оптимізації господарських зв'язків в аграрному секторі економіки; структурно-інституціонального аналізу ринків реального сектора економіки.

У 2007 р. Віктор Олександрович Точилін очолив відділ секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків Державної установи "Інститут економіки та прогнозування НАН України", який взяв курс на розвиток наукового напрямку ефективної економічної політики регулювання та розвитку ринків базових секторів національної економіки. Як керівник і вчений він зробив ставку на молодь: особисто дбав про те, щоб відділ поповнювався молодими перспективними кадрами, всіляко їх підтримував, сприяв науковому зростанню.

У творчому доробку Віктора Олександровича – понад 150 наукових публікацій, у тому числі 24 монографії, з яких 2 індивідуальні, зокрема: "Оптимізація міжгалузевих зв'язків та цін" (1979), "Коректність економіко-математичних моделей" (1989), "Економіка України: підсумки перетворень та перспективи зростання" (2000), "Розвиток секторів і товарних ринків України" (2001), "Формування галузевих ринків України: перехідний період" (2004), "Ринки реального сектора економіки України: структурно-інституціональний аналіз" (2009), "Ринки реального сектора економіки України в інституціональному середовищі СОТ: кон'юнктура та інтеграція" (2012). Нещодавно побачила світ остання монографія "Проблеми, напрями та чинники сприяння розвитку внутрішнього ринку України (реальний сектор економіки)". Під науковим керівництвом Віктора Олександровича і за його участю було підготовлено понад 100 наукових доповідей та доповідних записок з актуальних проблем паливно-енергетичного, металургійного та аграрного секторів економіки України і відповідних товарних ринків, обґрунтовано пропозиції щодо перспективного розвитку реального сектора економіки з огляду на потреби ринків, розроблено оцінки та пропозиції щодо напрямів економічної інтеграції України.

Віктор Олександрович Точилін завжди принципово відстоював свою точку зору як член Експертної ради ВАК України, Науково-експертної ради при Антимонопольному комітеті України, Науково-технічної ради при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, редколегій журналів "Економіка і прогнозування", "Економіст", "Економіка підприємства", "Економіка, енергетика, екологія", заступник голови спеціалізованої вченої ради Д 26.239.02 ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України". Під його керівництвом було успішно захищено 15 кандидатських та 3 докторських дисертації.

Указом Президента України від 01.03.2004 № 260 Точиліну В.О. присвоєно почесне звання "Заслужений економіст України".

Віктор Олександрович був надзвичайно життєлюбною, світлою, енергійною людиною, глибоким дослідником, прекрасним організатором і керівником. Він залишив по собі не тільки велику творчу спадщину, але і вихований ним творчий колектив відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків, учнів, які працюють у науковій, освітній, управлінській та виробничій сферах. Світла пам'ять про Віктора Олександровича Точиліна збережеться у серцях родини, друзів, колег та учнів.

*Колектив відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків
ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України"*